

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Medisiiniset palvelut
Infektioiden torjunta

29.5.2026

Suojainten oikea käyttö

Suojainten tarkoituksena on suojata asiakasta ja työntekijää mikrobikontaminaatiolta. Suojaimet valitaan aina käyttötarkoituksen mukaan riippuen hoitotilanteesta ja suojaustarpeesta. Suojaimet ovat aina asiakas- ja toimenpidekohtaisia, ne riisutaan välittömästi käytön jälkeen ja laitetaan suoraan roskiin. Suojaimia käytetään varotoimiluokan ohjeistuksen mukaisesti. Kädet desinfioidaan aina ennen suojainten pukemista ja niiden riisumisen jälkeen.

Suojaimet puetaan tavanomaisissa varotoimissa mahdollisimman lähellä käyttöhetkeä. Suojaimet sijoitetaan potilashuoneeseen suojaintelineeseen (suojakäsineet sekä esiliina). Suu-nenäsuojus tai hengityksensuojaimet sijoitetaan potilashuoneen kaappiin tai sulkutilaan, jos sellainen on käytettävissä.

Suojainten sijoittelu kosketus-, pisara- ja ilmavarotoimissa; katso varotoimikohtaiset ohjeet tai varotoimikortit.

Suojakäsineet

Suojakäsineet ovat kertakäyttöiset, potilas- ja työvaihekohtaiset. Suojakäsineet valitaan hoitotilanteen ja -tehtävän vaatiman puhtaustason mukaan (steriili/tehdaspuhdas). Henkilökohtaisia monikäyttöisiä suojakäsineitä käytetään vain tietyissä työtehtävissä perustellusti. Katso myös Suojakäsineiden käyttöohje.

Suojaesiliina ja -takki

Suojaesiliina ja -takki valitaan hoitotilanteen ja suojaustarpeen mukaan. Suojaesiliinan ja -takin tarkoitus on estää työasun likaantuminen ja/tai kastuminen eritteillä. Suojaesiliina ja -takki ovat kertakäyttöisiä ja potilas- sekä hoitotilannekohtaisia. Käytön jälkeen ne laitetaan välittömästi jätteisiin ja desinfioidaan kädet. Monikäyttöisten suojaesiliinojen käyttöä yksiköissä ei suositella, koska ne ovat materiaaliltaan huokoisia ja vaikeasti puhdistettavia.

Suu-nenäsuojus

Suu-nenäsuojusta käytetään aseptiikkaa vaativissa tehtävissä ja toimenpiteissä toimenpidekohtaisesti. Tarkoituksena on estää pisaroiden ja niiden mukana mikrobien pääsy työntekijän suusta, nenästä ja nielusta potilaaseen, avoimeen haavaan tai muuhun vastaavaan

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Medisiiniset palvelut
Infektioiden torjunta

29.5.2026

paikkaan. Suu-nenäsuojusta käytetään myös suojaamaan työntekijää potilaan infektiolta tai estämään roiskeiden joutuminen työntekijän suuhun.

Suu-nenäsuojus asetetaan kasvoille huolellisesti ja tiiviisti. Käytön aikana sitä ei kosketella käsin eikä lasketa kaulalle tai nosteta otsalle. Käytön jälkeen suu-nenäsuojus riisutaan välttäen koskemasta suojuksen etuosaan ja laitetaan välittömästi jätteisiin. Kädet desinfioidaan suojuksen riisumisen jälkeen. Suu-nenäsuojus ei suojaa ilmaitse tarttuvilta taudeilta. Ilmavarotoimitilanteissa henkilökunta käyttää hengityksensuojainta (FFP3).

Silmäsuojus

Käytetään estämään veri- ja eriteroiskeiden pääsy silmiin erityisesti toimenpiteissä. Silmäsuojus suojaa myös sivulta tulevilta roiskeilta. Omat silmälasit eivät anna riittävää suojaa roiskeilta. Silmäsuojukset ovat joko kerta- tai monikäyttöisiä. Kertakäyttöiset laitetaan käytön jälkeen jätteisiin. Monikäyttöiset silmäsuojukset huolletaan valmistajan ohjeiden mukaisesti. Kädet desinfioidaan silmäsuojuksen riisumisen jälkeen.

Hiussuojus

Hiussuojus suojaa aseptisia alueita (esim. leikkaushaava), hiuksilta ja hilsepartikkeileilta sekä niiden mukana seuraavilta mikrobeilta. Hiussuojus suojaa myös työntekijää veri- ja eriteroiskeilta. Hiussuojuksen tulee peittää kaikki hiukset. Samaa hiussuojusta voi käyttää koko työvuoron ajan. Mikäli hiussuojus riisutaan työvuoron aikana, se laitetaan jätteisiin ja vaihdetaan uuteen. Hiussuojuksen käsittelyn jälkeen kädet desinfioidaan.

Hiussuojus kuuluu operatiivisissa toimenpiteissä toimenpideasuun. Leikkaussalitoiminnassa koko leikkausryhmä käyttää hiussuojusta. Suojusta käytetään myös elintarvikesäännösten mukaisissa työtehtävissä, lääkkeiden valmistuksessa, steriloitavan tavarain tai muun vastaavan materiaalin pakkaamisessa.

Työkengät ja kengänsuojukset

Eritteillä tahriintuneet jalkineet puhdistetaan välittömästi desinfektioaineella. Kengänsuojukset ovat tarpeettomia infektioiden torjunnan kannalta, koska infektiot eivät leviä kenkien välityksellä.

Katso myös ohje: Suojainten pukeminen ja riisuminen hihallista suojaesiliinaa käytettäessä.